Eotriceratops

Eotriceratops (*Eotriceratops xerinsularis*) – roślinożerny dinozaur z rodziny ceratopsów (Ceratopsidae). Nazwa *Eotriceratops* nawiązuje do wieku zwierzęcia, oznacza bowiem "wczesny triceratops". Nazwa gatunkowa odnosi się do Dry Island Buffalo Jump Provincial Park, gdzie znaleziono skamieniałości.

Eotriceratops

Eotriceratops xerinsularis

Wu, Brinkman, Eberth & Braman, 2007

Okres istnienia: 68,8 mln lat temu

Pre Є Є O S D C P T J K Pg N Q

Systematyka

Domena	eukarionty
Królestwo	zwierzęta
Typ	strunowce
Podtyp	kręgowce
Gromada	zauropsydy
Podgromada	diapsydy
Nadrząd	dinozaury
Rząd	dinozaury ptasiomiedniczne
Podrząd	cerapody
Infrarząd	ceratopsy
Nadrodzina	neoceratopsy
Rodzina	ceratopsy
Rodzaj	**eotriceratops**
Gatunek	*Eotriceratops xerinsularis*

Spis treści

Występowanie

Budowa

Rozmiary

Materiał kopalny

Pozycja systematyczna

Przypisy

Linki zewnętrzne

Występowanie

Żył w późnej kredzie (68,8 mln lat temu[1]) na terenach Ameryki Północnej. Jego szczątki znaleziono w Kanadzie (w prowincji Alberta w formacji Horseshoe Canyon).

Budowa

Mimo że znaleziono tylko kości czaszki i kilka kręgów oraz żeber, na podstawie porównań z innymi ceratopsami można wysnuć wniosek, że również eotriceratops był czworonożnym roślinożercą. Jego głowa miała klasyczny układ rogów chasmozaurynów - jeden mały róg na nosie i dwa długie nad oczami. Cechą wyróżniającą go spośród innych dinozaurów rogatych są między innymi: budowa kości przedszczękowej, rogu nosowego i kryzy. Eotriceratops miał niezwykle szerokie i spłaszczone różki na jej krawędziach, niektóre przekraczające 15 cm szerokości i stykające się ze sobą, oraz głębokie i lekko ukośne ślady po naczyniach krwionośnych spotykające się z poprzecznymi odciskami naczyń na przedzie rogu nosowego. Wyraźnie rozgraniczone eliptyczne wgłębienie lub otwór (fossa) położony na dolnym przedzie powierzchni kości łuskowej, która znajdowała się na bokach kryzy.

Rozmiary

Niezwykłą cechą eotriceratopsa są rozmiary czaszki - mierzyła ona około 3 metrów długości[2], więc eotriceratops może rywalizować w tej kwestii z pentaceratopsem, którego czaszka mierzy 3,1 m. Jednak eotriceratops ma stosunkowo krótką kryzę, podobną do tej znanej u triceratopsa, a nie mocno wydłużone kryzy z wielkimi oknami jak u *Pentaceratops*. Wskazuje to na olbrzymie rozmiary tego gada. Periodyk The Sun podaje, że eotriceratops mógł dorastać do 12 m i ważył 13 ton[3]. Jeżeli rzeczywiście proporcje ciała eotriceratopsa były podobne jak jego bliskiego krewnego – triceratopsa, to prawdopodobnie ceratops ten był największym zwierzęciem w swoim środowisku. Byłby tylko niewiele krótszy od swojego pobratymca - hardozauryda Edmontosaurus regalis, jednak był od niego dużo masywniejszy i posiadał zapewne wiele krótszy ogon, co czyniło by go największym zwierzęciem w tym okresie w Ameryce Północnej.

Materiał kopalny

Dotychczas odnaleziono tylko holotyp (RTMP 2002.57.7) - niekompletny i nieartykułowany szkielet, zawierający: kość rostralną, obie kości przedszczękowe i szczękowe, lewy rdzeń rogu z kością łzową, kość przedczołową, kość czołową, kość zaoczodołową i kość jarzmową, lewą kość nadjarzmową, prawą kość kwadratowo-jarzmową, lewą kość kwadratową, częściową kość ciemieniową, lewą kość łuskową z kryzy, puszkę mózgową, zrośnięte kręgi szyjne, czwarty i piąty kręg szyjny, ciąg artykułowanych kręgów: tylne szyjne i przednie piersiowe, żebra i fragmenty skostniałych ścięgien.

Pozycja systematyczna

Eotriceratops należy do kladu zaawansowanych ceratopsów, tworzonego przez rodzaje Triceratops, Diceratus i *Torosaurus*. Z powodu niekompletności materiału wyznaczenie dokładniejszej pozycji jest obecnie niemożliwe. Rozważa się dwie hipotezy: albo *Eotriceratops* to siostrzany takson triceratopsa, albo, co według autorów opisu jest bardziej prawdopodobne (z powodu starszego wieku eotriceratopsa), jest bazalny w stosunku do pozostałych trzech przedstawicieli kladu.

Przypisy

1. David A. Eberth i Sandra L. Kamo. *High-precision U-Pb CA-ID-TIMS dating and chronostratigraphy of the dinosaur-rich Horseshoe Canyon Formation (Upper Cretaceous, Campanian–Maastrichtian), Red Deer River valley, Alberta, Canada*. „Canadian Journal of Earth Sciences”, w druku. DOI: 10.1139/cjes-2019-0019 (https://doi.org/10.1139/cjes-2019-0019) (ang.).
2. Wu, X-C., Brinkman, D.B., Eberth, D.A., and Braman, D.R. (2007). "A new ceratopsid dinosaur (Ornithischia) from the uppermost Horseshoe Canyon Formation (upper Maastrichtian), Alberta, Canada." *Canadian Journal of Earth Science*, **44**(9): 1243-1265.
3. White, R. and Reilly, T. (2007), "Dino's got head the size of car." *The Sun*, 8 November 2007. Accessed online 26 May 2008, http://www.thesun.co.uk/sol/homepage/news/article516666.ece

Linki zewnętrzne

- eotriceratops na dinozaury.com (http://www.dinozaury.com/index.php?option=com_content&task=view&id=877&Itemid=713) (pol.)
- eotriceratops na whenpigsfly-returns.blogspot.com (http://whenpigsfly-returns.blogspot.com/2007/11/eotriceratops-xerinsularis.html) (ang.)
- eotriceratops na dinodata.org (http://archive.is/20070424112445/http://www.dinodata.org/index.php?option=com_content&task=view&id=9727&Itemid=67) (ang.)
- eotriceratops na blog.everythingdinosaur.co.uk (http://blog.everythingdinosaur.co.uk/blog/_archives/2007/11/23/3370782.html) (ang.)

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Eotriceratops&oldid=59957294”

Tę stronę ostatnio edytowano 31 maj 2020, 17:32. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).